

„In gevaren op de zee.”

(2 Kor. 11 : 26.)

W estelijk van Soematra ligt het eiland Nias, waar het Rijsche zendingsgenootschap op een vijftiental posten door een gelijk aantal zendelingen het Evangelie des Kruises aan de inlanders predikt. Het heeft een viertal werkkringen: het Oosten, het Binnenland, het Zuiden en het Westen. Tot het laatstbedoelde ressort behooren de Nakkoëilanden; en op een dezer, te Hinako, werkte sedert October 1909 de jeugdige zending Otto Brockhaus, die, naar luid der Indische bladen, volgens een telegram uit Padang d.d. 17 Februari, door het omkantelen van een prauw op de onstuimige zee met vier inlanders is verdrongen.

Brockhaus werd geboren te Worth bij Lüdenscheid op 8 Oct. '77 en werd dus ruim 33 jaar oud. Weinig langer dan een jaar en drie maanden mocht hij te Hinako werkzaam zijn. En met hoe groote moeilijkheden had hij te worstelen!

Voor ongeveer drie jaren geschiedde er heel iets bijzonders op de eilanden. Zending Hoffmann was aangekomen, en zijn optreden trok de bijzondere aandacht der bevolking. Zóó zelfs, dat de Heidenen bij honderden hun afgoden wegwerpen, en er zeer velen waren, die onderwijs begeerden. Den zending ontbraken echter de noodige goeroes, en hij zelf kon niet alles doen en overal zijn.

Daarbij kwam, dat er een reactie ontstond, toen de handelsschepen geregeld Hinako aandeden. De inlanders begonnen kokosnoten af te zetten en de handel daarin was niet onvooroordeelig. Helaas, de Chineesche kooplieden brachten ook bier en wijn en andere artikelen aan. En naar deze kwam steeds meer vraag. En door deze vreemde invloeden werd het verlangen naar het Evangelie bij het volk teruggedrongen.

In den zomer van 1909 heerschte de dysenterie, waardoor velen werden weggerukt. En juist in dezen tijd ging zending Hoffmann, die zijn echtgenoot had moeten missen, met verlof naar Duitsland.

Eerst eenige maanden later kwam zending Brockhaus voor hem in de plaats. Hoevele teleurstellingen ondervond hij al dadelijk bij zijn optreden! De menschen bleken reeds min of meer van het pas ontvangen Christendom vervreemd te zijn. Het aantal gedoopten bedroeg officieel meer dan 300, en bij zijn aankomst vond br. Brockhaus onder hen niemand, die zijn reisgoederen naar den zendingspost wilde brengen! Hoe treurig! En men zegt: hoe is het mogelijk?

Hij vond de school te Hinako gesloten, daar ook de onderwijzer ernstig door dysenterie was aangetast. Van de Christenen (?) kwamen maar weinigen ter godsdienst-oefening. Op de andere eilandjes was het niet beter. Bawa had een helper, maar deze voerde weinig uit en miste een schoollokaal. Op de beide andere eilanden Imand en Bogi waren zeer velen afgefallen en tot het Heidendom teruggekeerd.

Niettegenstaande al deze moeilijkheden is Brockhaus zijn werk met blijdschap begonnen. Het onderwijs op de school nam hij persoonlijk ter hand, en, toen hij het weder kon overgeven, waren er 45 leerlingen.

Toen de pokziekte in aantocht bleek te zijn, begon hij de menschen in te enten. Meer dan 700 personen werden door hem gevaccineerd, en dit bracht hem steeds nauwer in aanraking met de bevolking, wier vertrouwen hij begon te winnen. Toen begon ook weer het bezoek aan de godsdienst-oefeningen toe te nemen en werden pogingen aangewend, om den helper op Bawa tot krachtiger werkzaamheid aan te sporen.

Volgens het jaarverslag stonden den zending slechts een inlandsche leeraar en twee onderwijzers ten dienste, en was er behoefte aan meer inlandsche hulpkrachten tot het vormen van vaste standplaatsen op de verschillende eilanden.

Het ontbreken van een eigen boot en de daarbij dikwijls onstuimige zee, maakten de reizen menigmaal zeer moeilijk. Zending Brockhaus zal steeds gebruik hebben moeten

maken van een inlandsche prauw, en stellig heeft hij bij een tocht met nog vier inlanders in Februari dezes jaars, slecht weer getroffen.

Het ranke vaartuig is omgeslagen, en alle vijf vonden den dood in de golven.

En het Rijsche Genootschap heeft weder een van zijn trouwe zendelingen moeten missen!

Voorzie de Heer der zending verder in allen nood, trooste Hij hen, die treuren om het verlies van br. Brockhaus, en geve Hij allen, die bidden om de uitbreiding van het Koninkrijk Gods, een gebed in het hart voor het zendingswerk van het Rijsche Genootschap in onze Koloniën, dat ook den steun der Nederlandsche Christenen behoeft.

L. K.

Een heugelijk feit herdacht.

In de week, die met 26 Maart begon, is in heel Engeland, ja in heel de Engelsch-sprekende wereld het feit herdacht, dat drie eeuwen geleden de Engelsche Bijbelvertaling verscheen, die nog algemeen in gebruik is.

't Was niet de eerste vertaling. Reeds meer dan twee eeuwen vroeger had de hervormer Wicklef de H. Schrift vertaald. Doch vooral dient genoemd de vrome William Tyndale, de overzetter van den eersten gedrukten Engelschen Bijbel. Deze geleerde en uitnemende man, die voor de vervolging der pausgezinden uit Engeland moest vluchten, had de grootste moeite, zijn werk gedrukt te krijgen. Ten deele geschiedde dit in Duitschland, ten deele te Antwerpen. In 't zelfde jaar, dat zijn overzetting voor het eerst in Engeland werd gedrukt, stierf hij te Vilvoorden in Zuid-Nederland, den marteldood. Hij gaf niet heel den Bijbel, maar hoofdzakelijk het N. Testament, van welks oudste uitgaaf nog maar drie of vier stuks over zijn. Een daarvan, dat ik voor eenige jaren in onze taal overbracht, bevat niet meer dan een stuk van Mattheüs. Den eersten geheelen Bijbel, die gedrukt werd, ontving Engeland van Coverdale; (1535.) deze was denkelijk te Zürich gedrukt.

Zeventig jaar later begreep men, dat een nieuwe vertaling noodig was. Vooral de geleerde dokter Rainolds, „een levende bibliotheek of derde hoogeschool,” drong daarop aan. Hij vond krachtigen steun bij Jakobus I. Zeven en veertig godgeleerden, in drie groepen, ondernamen de vertaling van den Bijbel, die te Londen verscheen, de zoogenaamde „authorised version”: gewettigde vertaling. Zij is tot nog toe algemeen gebruikt, ook zelfs na de verschijning onlangs van een herziene vertaling, wier noodzakelijkheid echter kwalijk te loochenen is. Toch is de overzetting van 1611 een even voortreffelijk werk als onze Statenvertaling, die 25 jaar later verscheen. Onberekenbaar en ontzaglijk is de beteekenis van dezen Bijbel voor Englands geestelijk en maatschappelijk leven, voor zijn geschiedenis en ontwikkeling geweest. Ook is hij een band geworden tusschen de vele Protestantsche richtingen in Engeland en een der krachtigste hulpmiddelen voor de Zending.

Bij de jongste herdenking had het B. en B. Bijbelgenootschap de leiding; er verschenen gedenkuitgaven van de H. Schrift. Koning George is een adres aangeboden, en een merkwaardige Bijbeltentoonstelling houdt men in het Britsche museum. Hoe ontzettend groot het getal Bijbelvertalingen is, kan men daaruit opmaken, dat alleen de lijst er van 17 zware catalogussen van het museum vult!

Nog dit: Toen van Tyndale's N. Testament de tweede druk verschenen was, beloofde de pausgezinde bisschop van Londen aan een gevangen Protestant de vrijheid, zoo hij vertelde, wie aan Tyndale de gelden had verschaft voor die nieuwe uitgaaf. De gevraagde verzekerde zich eerst, dat de bisschop woord zou houden, en zei toen glimlachend: „Dat was de bisschop van Londen, doordat hij de eerste uitgaaf opkocht.”

A. J. H.